

handelingen als afgebroken. Hiervan werd op 25 april bericht verzonden aan Schutte Hoyman. De zaak werd opnieuw in handen gegeven van Romeny, Vinke en Ab Utrecht Dresselhuis.⁵⁷ Kort hierna, aldus het verslag aan de synode, ontving de ASC brieven van E. Moll en van W.H. van Heijningen.⁵⁸

Alvorens op deze brieven in te gaan, wijs ik op het verloop van de gebeurtenissen zoals de uitgever van de *Boekzaal* die heeft geschetst.

Volgens het *Verslag* van de Erven Onder de Linden was een Amsterdamse uitgever door de ASC benaderd, hetgeen suggereert dat in het hernieuwde contact met Van Heijningen en met Moll het initiatief eveneens van de ASC was uitgegaan.⁵⁹ Deze mij onbekende uitgever kwam, nog in maart, bij de uitgever van de *Boekzaal* inlichtingen inwinnen, en trok zich vervolgens terug. Diezelfde dag vermeldde *De Nederlander* dat de *Boekzaal* zou ophouden te bestaan en vervangen zou worden door het *Godsdienstig weekblad*, met als belangrijkste medewerker prof. dr. L.G. Visscher.⁶⁰ Het *Verslag* suggereert, met andere woorden, dat de ASC of de commissie tot spoedvorderende zaken de mogelijkheden heeft onderzocht met een andere uitgever het contract af te sluiten.⁶¹ In een gesprek met P.A.C. Hugenholtz (Dokkum) en Timmers Verhoeven ontkenden deze tegenover Schutte Hoyman dat zij wie dan ook een aanzoek hadden gedaan. Tevens weigerden zij verder te onderhandelen en de brief van de Erven Onder de Linden aan de synode voor te leggen.⁶²

De ASC was, in de ogen van de Erven Onder de Linden, niet van plan alles op alles te zetten om de oude banden met de *Boekzaal* in stand te houden, en had het vaste voornemen met het *Godsdienstig weekblad* in zee te gaan.

57. *Handelingen*, 1850, 153-155, *Verslag*, 26. Zie ook *Geschreven handelingen ASC*, ARA II, archief NHK, Algemene synode, 399.

58. *Handelingen*, 1850, 155. Gedateerd 30 april, geregistreerd sub no 868 en 4 mei, geregistreerd sub no 878.

59. *Verslag*, 27. Ook Van Heijningen schrijft later dat hij vanwege de ASC was uitgenodigd. Zie zijn brief van 27 juni 1854, geregistreerd sub no 6420, aan de synode, waarin hij een overzicht geeft van de gebeurtenissen rond de *Kerkelijke courant*. De naam van de uitgever viel nergens uit op te maken. Misschien was het Joh. van der Hey, uitgever o.m. van de *Evangelische kerkbode* en het *Christelijk maandschrift*. In 1852 zal deze in ieder geval wel betrokken worden in het overleg met de ASC.

60. Dit bericht bleek onjuist, zo vernamen de Erven Onder de Linden. Er wordt door hen gesuggereerd dat Van Heijningen achter deze berichtgeving zat. *Verslag*, 27-28. Zie ook 'Berigt aan onze lezers', *Boekzaal*, (1850) I, 601. Zie over L.G. Visscher (1797-1859), hoogleraar Nederlandse taal en letterkunde te Utrecht, *NNBW*, IV, 1388-1389.

61. *Verslag*, 27-29

62. *Verslag*, 28-30.